הִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב סִימָן תקנא

בְּצָלוֹ אוֹ [ז]מֵינֵי הַדֶּשֶׁן וּמֵינֵי אֳהָלִים. [ח]וְאִם הָיָה כָּתוּל (ח) (יג) **נוֹטָה לִפֹּל, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא שֶׁל שְׁמָחָה מֻתָּר לִבְנוֹת** (יד) (וּלְצָרְכָּהּ (ט) [ט] מִצָּוָה הַכֹּל שָׁרֵי) (ר"ן סוף פרק קמא דתענית) (תענית ה. ד"ה שלמו). (טו) [ט]וְאֵין **נוֹשְׂאִים** (י) **נָשִׁים וְאֵין עוֹשִׂין סְעוּדַת אֵרוּסִין,** (טז) **אֲבָל לְאָרַס בְּלֹא סְעוּדָה מֻתָּר, וַאֲפִלּוּ בְּתִשְׁעָה בְּאָב עַצְמוֹ** [י]**מֻתָּר** (יז) [יא] **לְאָרַס,** (יז) **שֶׁלֹּא יִקְדְּמֻנּוּ אַחֵר.** הַגָּה: (יח) וְנוֹהֲגִין לְהַחְמִיר (יט) שֶׁאֵין נוֹשְׂאִים מִשִּׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְאִילָךְ, עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב (מנהגים (מנהגי מוהר"ם מתמו)): [יב]**ג** כְּשֶׁבּוּעַ שֶׁחָל בּוֹ תִּשְׁעָה בְּאָב, (כ) **אֲסוּרִים** (יג) [יב] **לְסַפֵּר** (יג) (כא) **וּלְכַבֵּס, אֲפִלּוּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְלָבְשׁוֹ עַתָּה אֶלָּא לְהַנִּיחוֹ לְאַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב,** [לְ]**וַאֲפִלּוּ אֵין לוֹ אֶלָּא חָלוּק אֶחָד, אָסוּר. וְכֵן הַמְכַבְּסִים מִקֹּדֶם, בֵּין לִלְבֹּשׁ בֵּין לְהַצִּיעַ בָּהֶם הַמִּטָּה, וַאֲפִלּוּ מִטְפָּחוֹת הַיָּדַיִם וְהַשֻּׁלְחָן, אָסוּר.** (כב) [מ]**וְכִבּוּס שֶׁלָּנוּ מֻתָּר, אֲבָל גְּהוּץ** (פְּרוּשׁ מַעֲבִירִין עַל הַבְּגָדִים אֶבֶן חָלָק לְהַחְלִיקוֹ, עָרוּךְ (ערך גהץ)) **שֶׁלָּנוּ אָסוּר.** (כג) * **וּכְלֵי פִּשְׁתָּן, אֵין בָּהֶם** (כד) **מִשּׁוּם גְּהוּץ** וַהֲרֵי הֵם **כִּכְבוּס שֶׁלָּנוּ וּמֻתָּר,**

ז שָׁם בְּרֻמְבַּ"ם. ח טור בְּשֵׁם הֵירוּשַׁלְמִי (תענית פ"ד ה"ו) כְּתָבוּהָ הָרִי"ף (ה. ד"ה שלחו) וְרַא"ש (פ"א סי' כא) שָׁם בְּתַעֲנִית. ט טור בְּשֵׁם רַבֵּנוּ נִסִּים (ט: ד"ה מתניי). כ מִשְׁנָה תַּעֲנִית (כ"ג) [כ"ו] (ע"ב) וּכְאוֹקִימְתָּא דְּרַב שֵׁשֶׁת שָׁם (כט:) וּבְרִיתָא. ל רְמַב"ן בְּסֵפֶר תּוֹרַת הָאָדָם (ענין אבלות ישנה אות קב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים מַהֲא דְּרַב שֵׁשֶׁת דְּבָטְלוּ קְצָרֵי דְּבֵי רַב (תענית כט:). מ בְּרִיְתָא שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (ד"ה וגיהרן).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כָּתַב בְּרִבְּי יוֹסֵף (סק"ב) וּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"י) עַיֵּן שָׁם: **ב [ט] מִצָּוָה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּשו"ת שְׁבוּת יַעֲקֹב (ח"ב סי' לה) שֶׁהִשִּׂיג מָזֶה עַל שו"ת חִנּוּךְ בֵּית יְהוּדָה (סי' כא) לְעִנְיַן לָשָׂא אַחַר לַ"ג בָּעֹמֶר וְכָתַב לְחַלֵּק בֵּין זֶה לַאֲבֵלוּת, עַיֵּן שָׁם, וּפַעַם אַחַת הֵקֵל חָכָם אֶחָד בְּעִנְיַן נְשׂוֹאִין תּוֹךְ יְמֵי הַסְּפִירָה וְלֹא עָלָה זוּגָם יָפָה, לָכֵן נִרְאֶה לִי דְּשׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִנִּשּׂוֹאִין בַּיָּמִים הָאֵלּוּ אַף שֶׁיִּהְיוּ הַרְבֵּה עֲדָדִים לְהָקֵל, כִּי חֲמִירָא סַכָּנְתָא מֵאִסּוּרָא, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: **[יא] לְאָרַס.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּיָד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ עַל דִּבְרֵי הַשּׁ"ז פְּעִיף קָטָן ג' וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק (ב') [ג'] (סי' לו) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כְּדִבְרֵי הַשּׁ"ז בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם: **ג [יב] לְסַפֵּר.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּשו"ת אֵיתָן הָאֶזְרָחִי סִימָן מ"ח וּמ"ט בְּעִנְיָן זֶה שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם מַהַרַ"שׁ מִלּוּבְּלִין לֶאֱסֹר בִּימֵי הַסְּפִירָה וּבִימֵי הַמְּצָרִים, וְכֵן בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מַהַרַ"א אַשְׁכְּנְזִי זַ"ל שֶׁמִּנְהָג בְּאֶרֶץ אַשְׁכְּנַז שֶׁלֹּא לִטֹּל צִפָּרְנַיִם בֵּין הַמְּצָרִים. וְהוּא זַ"ל כָּתַב נַעַר הָיִיתִי וְגַם זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי בְּמִדִּינָתֵנוּ נוֹהֲגִין לֹא בְּסְפִירָה וְלֹא בֵּין הַמְּצָרִים, וְהַמֵּקֵל לֹא הַסְפֵּדְתִּי דְּכֵיוָן שֶׁהָאַחֲרוֹנִים שֶׁבִּזְמַנֵּנוּ לֹא הִזְכִּירוּ הָאִסּוּר מִסְּתָמָא הָיוּ מַתִּירִין גַּם כֵּן, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּיָד אֶפְרַיִם (ד"ה מ"א ס"ק יא) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ז) בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּדָגוּל מֵרְבָבָה שֶׁמֻּתָּר לִסְרֹק בְּמִסְרָק דִּלֹּא כְּשֶׁרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגהות ב"י ס"ק לא), דְּהָא בְּאֶבֶל מֻתָּר אֲפִלּוּ תּוֹךְ שִׁבְעָה, וְעַיֵּן בְּשֻׁ"ךְ סִי' שצ סק"ג) דְּגַם שָׁם דַּוְקָא לְאִשָּׁה מֻתָּר אֲבָל לֹא לְאִישׁ, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּכָאן קִיל טְפֵי וְאֵין אִסּוּר מִסְּרָק וְכֵן עִמָּא דְּבַר:

בַּאֵר הֵיטֵב

תקנ"ד סוֹף סָעִיף כ"ב מִשְּׁמַע דִּמְמַעֲטִין בְּכָל מַשָּׂא וּמַתָּן, עַיֵּן שָׁם. כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש לפי) בְּשֵׁם הָרַ"ן (תענית ה. ד"ה שלחו) דְּכָל בְּנָיָן שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹ רַק לְהַרְוָחָה בְּעָלְמָא, אָסוּר. אם קָצַץ אִם הֵאֵינוּ יְהוּדִי בְּקַבְּלָנוּת לְצַיֵּר בֵּיתוֹ, מֻתָּר לְצַיֵּר, וְאִם יָכוֹל לְפַיְּסוֹ בִּדְבָר מָעט שֶׁיַּמְתִּין עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב, תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה. מַהֲרִי"ל (הלכות שבעה עשר בתמוז ותשעה באב). וְנִרְאֶה לִי דְּבֵית הַכְּנֶסֶת מֻתָּר דְּהָוֵי מִצְוָה דְּרַבִּים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): (מ) **נוֹטָה.** אֲפִלּוּ אִם הוּא בְּעִנְיָן שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ לְהֶפְסֵד מָמוֹן גַּם כֵּן מֻתָּר לִבְנוֹת, וְאֵין אִסּוּר אֶלָּא בְּעִנְיָן שֶׁהוּא לְהַרְוָחָה. ט"ז (סק"ב): (ט) **מִצָּוָה.** כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים, מֻתָּר לִבְנוֹת בֵּית חֲתֻנּוּת. רַ"ן (שם). וּמַה שֶּׁאֵין נוֹהֲגִין לִשָּׂא אִשָּׁה כְּלָל, הֵינוּ מִשּׁוּם דְּלֹא מִסְתַּמְּיָי מִלְּתָא. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש לפי). וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן ל"ה. וְלָכֵן נָהֲגוּ לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים חֲדָשִׁים לְצָרְכָּן נְשׂוֹאִין, אֲבָל מִי שֶׁקָּיִם פְּרִיָּה וּרְבִיָּה אָסוּר עַיֵּן סָעִיף ז'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (י) **נָשִׁים.** אֲפִלּוּ בְּלֹא סְעוּדָה: (יא) **לְאָרַס.** וּמַהֵאי טַעְמָא מֻתָּר לַעֲשׂוֹת שִׁדּוּכִין, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה וַאֲפִלּוּ בְּלֹא רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת, וְלָא דְּמֵי לִסְעוּדַת בְּרִית מִילָה דְּלִית בָּהּ שִׂמְחָה כְּלָל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ עַד הַתַּעֲנִית אָסוּר וְאִי אֶפְשָׁר דְּלִית בְּהוּ שִׂמְחָה. וְנִרְאֶה לִי דַּאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת אָסוּר לַעֲשׂוֹת, דְּהָא בְּגִמָּרָא קַתָּנֵי מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ עַד הַתַּעֲנִית אָסוּר וְאִי אֶפְשָׁר דְּלִית בְּהוּ שַׂבָּת. מֵיהוּ מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מִינֵי מְרַקְּחַת בְּשַׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים לֹא מִקְרֵי סְעוּדָה. וְנִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת וְאִילּוּ בְּלֹא סְעוּדָה (סק"ט). וְטַ"ז סָעִיף קָטָן (י"ב) [י"ג] אוֹסֵר בַּשַּׁבָּת שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּתוֹכוֹ, עַיֵּן שָׁם: (יב) **וּלְכַבֵּס.** דְּנִרְאֶה כְּמַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֲאֲבֵלוּת: (יג) **נוֹטָה לִפֹּל.** דְּנִרְאֶה כְּמַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֲאֲבֵלוּת: (יד) **וּלְצָרְכָּהּ מִצָּוָה וְכוּ'.** כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים וְאֵין לוֹ בֵּית חֲתֻנּוּת, מֻתָּר לִבְנוֹת בֵּית חֲתֻנּוּת. (יה) דְּמִדִּינָא אֲפִלּוּ נְשׂוֹאִין מֻתָּר בָּזֶה וּמַה שֶּׁאֵין נוֹהֲגִין לִשָּׂא אִשָּׁה כְּלָל הֵינוּ מִשּׁוּם דְּלֹא מִסְתַּמְּיָי מִלְּתָא, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת בֵּית חֲתֻנּוּת אוֹ לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים חֲדָשִׁים לְצָרְכָּן נְשׂוֹאִין שֶׁיִּהְיֶה אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. אֲבָל מִי שֶׁקָּיִם פְּרִיָּה וּרְבִיָּה אָסוּר בְּכָל זֶה: (טו) **וְאֵין נוֹשְׂאִים.** הֵינוּ אֲפִלּוּ בְּלֹא סְעוּדָה, (יט) דְּבִנְשׂוֹאִין בִּלְבַד אִיכָּא שִׂמְחָה. (כ) וּלְהַחֲזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִן הַנְּשׂוֹאִין אֶפְשָׁר דְּשָׁרֵי: (טז) **אֲבָל לְאָרַס וְכוּ'.** דְּאֵרוּסִין בְּלֹא סְעוּדָה לֵיכָּא שִׂמְחָה כָּל כָּךְ, וְכָל שֶׁכֵּן דְּמֻתָּר (כא) לְהִתְקַשֵּׁר בִּכְתִיבַת תְּנָאִים, וּמִכָּל מָקוֹם סְעוּדָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת אַף בְּאֹפֶן זֶה וַאֲפִלּוּ בְּלֹא רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת, (כב) וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת אָסוּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בְּשֵׁבִיל זֶה. מִיהוּ מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מִינֵי מְרַקְּחַת בְּשַׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים לֹא מִקְרֵי סְעוּדָה. וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת מִשְּׁבָעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְאִילָךְ (כג) אֲפִלּוּ בְּלֹא אֵרוּסִין: (יז) **שֶׁלֹּא יִקְדְּמֻנּוּ אַחֵר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דְּאֵרוּסִין (כד) גַּם כֵּן יֵשׁ שִׂמְחָה קְצָת וְהָיָה לָנוּ לֶאֱסֹר עַל כָּל פָּנִים בְּתִשְׁעָה בְּאָב, לָזֶה אָמַר דְּמֻתָּר מִטַּעַם שֶׁלֹּא יִקְדְּמֻנּוּ אַחֵר: (יח) **וְנוֹהֲגִין לְהַחְמִיר שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין וְכוּ'.** הַיְנוּ (כה) אֲפִלּוּ מִי שֶׁלֹּא קִיֵּם פְּרִיָּה וּרְבִיָּה: (יט) **שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין וְכוּ'.** אֲבָל בְּאֵרוּסִין אֵין נוֹהֲגִין לְהַחְמִיר, (כו) וַאֲפִלּוּ סְעוּדַת אֵרוּסִין מֻתָּר לַעֲשׂוֹת: **ג (כ) אֲסוּרִין לְסַפֵּר.** וּלְעִנְיַן נְטִילַת צִפָּרְנַיִם (כז) יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הָאַחֲרוֹנִים, אָכֵן לְצָרְכָּן טְבִילַת מִצְוָה בְּוַדַּאי שָׁרֵי. וְכֵן לִכְבוֹד שַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּשַׁבָּת, שָׁרֵי בְּעֶרֶב שַׁבָּת לִטֹּל הַצִּפָּרְנַיִם [אַחֲרוֹנִים]. וּלְעִנְיַן סְרִיקַת הָרֹאשׁ (כח) אֵין לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר יְמֵי הַשָּׁבוּעַ: **(כא) וּלְכַבֵּס אֲפִלּוּ וְכוּ'.** דְּנִרְאֶה כְּמַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֲאֲבֵלוּת: **(כב) וְכִבּוּס שֶׁלָּנוּ.** הֵינוּ שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ, מֻתָּר לְפִי שֶׁאֵין הַכִּבּוּס יָפֶה כְּכִבּוּס אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְכַבֵּס וּלְהַנִּיחַ עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. דְּאִלּוּ לְכַבֵּס בְּכָל מָקוֹם אָסוּר [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכיבוס)]: **(כג) וּכְלֵי פִּשְׁתָּן וְכוּ'.** הֵינוּ (כט) יְשָׁנִים, אֲבָל לֹא בַּחֲדָשִׁים הַיּוֹצְאִים מִתַּחַת הַמַּכְבֵּשׁ: **(כד) מִשּׁוּם גְּהוּץ.** אֲפִלּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, (ל) וְהוּא הַדִּין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב וּלְהַלָּן אָסוּר אֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה לְטוֹחַ תַּחְתָּיו בְּטִיחַ שֶׁל טִיט תְּחִלָּה [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּסִימָן תק"ס (סק"א)]:

ג * וּכְלֵי פִּשְׁתָּן אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם גְּהוּץ. לְשׁוֹן הַטּוּר, לְפִי שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לְגָהֲצָן שֶׁהֵן קָרוֹבִין לִבָּשֶׁר, וְהָרַמְבַּ"ן (תורת האדם ענין האבלות אות סט) כָּתַב הַלָּשׁוֹן מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן מִתְבַּהֲצִין וְאֵין זַעֲה וְטִנּוּף יוֹצֵא מֵהֶם, וְהֵינוּ דְּמַיְרֵי בְּנְיַן שֶׁל שִׂמְחָה, שֶׁהָרֵי אֵינוֹ עוֹשֶׂה בִּשְׁבִיל הֶפְסֵד: (יד) **וּלְצָרְכָּהּ מִצָּוָה וְכוּ'.** כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים וְאֵין לוֹ בֵּית חֲתֻנּוּת, מֻתָּר לִבְנוֹת בֵּית חֲתֻנּוּת. (יה) דְּמִדִּינָא אֲפִלּוּ נְשׂוֹאִין מֻתָּר בָּזֶה וּמַה שֶּׁאֵין נוֹהֲגִין לִשָּׂא אִשָּׁה כְּלָל הֵינוּ מִשּׁוּם דְּלֹא מִסְתַּמְּיָי מִלְּתָא, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת בֵּית חֲתֻנּוּת אוֹ לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים חֲדָשִׁים לְצָרְכָּן נְשׂוֹאִין שֶׁיִּהְיֶה אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. אֲבָל מִי שֶׁקָּיִם פְּרִיָּה וּרְבִיָּה אָסוּר בְּכָל זֶה: (טו) **וְאֵין נוֹשְׂאִים.** הֵינוּ אֲפִלּוּ בְּלֹא סְעוּדָה, (יט) דְּבִנְשׂוֹאִין בִּלְבַד אִיכָּא שִׂמְחָה. (כ) וּלְהַחֲזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִן הַנְּשׂוֹאִין אֶפְשָׁר דְּשָׁרֵי: (טז) **אֲבָל לְאָרַס וְכוּ'.** דְּאֵרוּסִין בְּלֹא סְעוּדָה לֵיכָּא שִׂמְחָה כָּל כָּךְ, וְכָל שֶׁכֵּן דְּמֻתָּר (כא) לְהִתְקַשֵּׁר בִּכְתִיבַת תְּנָאִים, וּמִכָּל מָקוֹם סְעוּדָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת אַף בְּאֹפֶן זֶה וַאֲפִלּוּ בְּלֹא רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת, (כב) וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת אָסוּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בְּשֵׁבִיל זֶה. מִיהוּ מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מִינֵי מְרַקְּחַת בְּשַׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים לֹא מִקְרֵי סְעוּדָה. וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת מִשְּׁבָעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְאִילָךְ (כג) אֲפִלּוּ בְּלֹא אֵרוּסִין: (יז) **שֶׁלֹּא יִקְדְּמֻנּוּ אַחֵר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דְּאֵרוּסִין (כד) גַּם כֵּן יֵשׁ שִׂמְחָה קְצָת וְהָיָה לָנוּ לֶאֱסֹר עַל כָּל פָּנִים בְּתִשְׁעָה בְּאָב, לָזֶה אָמַר דְּמֻתָּר מִטַּעַם שֶׁלֹּא יִקְדְּמֻנּוּ אַחֵר: (יח) **וְנוֹהֲגִין לְהַחְמִיר שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין וְכוּ'.** הַיְנוּ (כה) אֲפִלּוּ מִי שֶׁלֹּא קִיֵּם פְּרִיָּה וּרְבִיָּה: (יט) **שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין וְכוּ'.** אֲבָל בְּאֵרוּסִין אֵין נוֹהֲגִין לְהַחְמִיר, (כו) וַאֲפִלּוּ סְעוּדַת אֵרוּסִין מֻתָּר לַעֲשׂוֹת: **ג (כ) אֲסוּרִין לְסַפֵּר.** וּלְעִנְיַן נְטִילַת צִפָּרְנַיִם (כז) יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הָאַחֲרוֹנִים, אָכֵן לְצָרְכָּן טְבִילַת מִצְוָה בְּוַדַּאי שָׁרֵי. וְכֵן לִכְבוֹד שַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּשַׁבָּת, שָׁרֵי בְּעֶרֶב שַׁבָּת לִטֹּל הַצִּפָּרְנַיִם [אַחֲרוֹנִים]. וּלְעִנְיַן סְרִיקַת הָרֹאשׁ (כח) אֵין לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר יְמֵי הַשָּׁבוּעַ: **(כא) וּלְכַבֵּס אֲפִלּוּ וְכוּ'.** דְּנִרְאֶה כְּמַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֲאֲבֵלוּת: **(כב) וְכִבּוּס שֶׁלָּנוּ.** הֵינוּ שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ, מֻתָּר לְפִי שֶׁאֵין הַכִּבּוּס יָפֶה כְּכִבּוּס אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְכַבֵּס וּלְהַנִּיחַ עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. דְּאִלּוּ לְכַבֵּס בְּכָל מָקוֹם אָסוּר [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכיבוס)]: **(כג) וּכְלֵי פִּשְׁתָּן וְכוּ'.** הֵינוּ (כט) יְשָׁנִים, אֲבָל לֹא בַּחֲדָשִׁים הַיּוֹצְאִים מִתַּחַת הַמַּכְבֵּשׁ: **(כד) מִשּׁוּם גְּהוּץ.** אֲפִלּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, (ל) וְהוּא הַדִּין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) טַ"ז (סק"ב), **וּבִקְרֵי מְגַדִּים** (מש"ז סק"ב) **וּבְיָד אֶפְרַיִם מְפַקְפְּקִים קְצָת עַל רְאָיָתוֹ:** **(ח) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ח) **וְאֲלִיָּה רַבָּה** (סק"ה): **(ט) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(כ) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(כא) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(כב) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(כג) וְכֵן הוּא בְּאֹרַח חַיִּים** (שם). **וְעַיֵּן שָׁם דְּסְעוּדַת שִׁדּוּכִין חֲוֵי מִצְוָה כְּמוֹ סְעוּדַת אֵרוּסִין:** **ג (מ) מֻתָּר:** הַטּ"ז סָעִיף קָטָן י"ג אוֹסֵר וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף זֶה (סק"ק יא) **מִתִּיר:** **(מא) עַיֵּן בְּקִרְי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(מב) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(מג) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(מד) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(מה) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(מו) אֲלִיָּה רַבָּה** (סק"ה): **(מז) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ח): **(מח) וְאֲלִיָּה רַבָּה** (סק"ה): **(מט) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(נ) פְּרִי מְגַדִּים** (מש"ז סק"ב): **(נא) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ח): **(נב) וְאֲלִיָּה רַבָּה** (סק"ה): **(נג) שָׁם:** **(נד) בְּאֹרַח חַיִּים** (שם). **וְעַיֵּן שָׁם דְּסְעוּדַת שִׁדּוּכִין חֲוֵי מִצְוָה כְּמוֹ סְעוּדַת אֵרוּסִין:** **(נה) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(נו) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(נז) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(נח) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(נט) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(ס) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(סא) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(סב) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(סג) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(סד) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(סה) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(סו) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(סז) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(סח) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(סט) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(ע) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(עא) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(עב) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(עג) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(עד) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(עה) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(עו) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(עז) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(עח) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(עט) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(פ) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(פא) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(פב) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(פג) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(פד) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(פה) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(פו) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(פז) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(פח) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(פט) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(צ) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(צא) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(צב) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(צג) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(צד) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(צה) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(צו) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(צז) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(צח) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(צט) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(ק) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(קא) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(קב) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלוּת נָקְטוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה לְהָקֵל וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן:** **(קג) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתב הרמב"ן): **(קד) עַיֵּן בְּאַבְרָהָם** (סק"ח): **(קה) יְבָמוֹת** מ"ג (ע"ב): **(קו) פְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק יא). **וּבְאֵמֶת אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל דַּאֲפִלּוּ בַּאֲבֵלו

[נ]וְהָנֵי מִלֵּי לְגָהֳצָן וּלְהַנִּיחָן עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב, (כה) אֲבָל אָסוּר לְלָבְשָׁן בְּשָׁבוּעַ זֶה. [ס]וְנָהֲגוּ לֶאֱסֹר אֲפִלּוּ כְּלֵי פִּשְׁתָּן, וַאֲפִלּוּ בְּכִבּוּס שֶׁלָּנוּ, (כו) בֵּין לִלְבֹּשׁ בֵּין לְכַבֵּס וּלְהַנִּיחַ. [ע]וְאֵין לְהָקֵל בַּדָּבָר, כֵּיוָן שֶׁנָּהֲגוּ, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֶפְשָׁר דְּמִדִּינָא נַמִּי אָסוּר, * שֶׁהֲרֵי יֵשׁ [פ]מִי שֶׁכָּתַב (כז) דְּכִבּוּס שֶׁלָּנוּ (כח) קָרֵי (גִּהוּץ) לְשֶׁל בְּנֵי בָּבֶל שֶׁאֵין מִתְלַבְּנִים יָפֶה, לְפִי שֶׁמֵּימֵיהֶם הֵם עֲכוּרִים שֶׁאֵינוֹ אֶרֶץ הָרִים וּגְבָעוֹת כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכִבּוּס שֶׁל שְׁאָר אֲרָצוֹת אֶפְשָׁר שֶׁהוּא כְּכִבּוּס שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאָסוּר. וְעוֹד [צ]יֵשׁ מִי שֶׁפֵּרֵשׁ דְּגִהוּץ הַיְנוּ מַיִם וָאֵפֶר אוֹ נֶתֶר וּבוֹרִית, וְכִבּוּס הַיְנוּ בְּמַיִם לְבַד, וּבַזְּמַן הַזֶּה אֵין מְכַבְּסִים בְּמַיִם לְבַד וְנִמְצָא שֶׁכָּל כִּבּוּס שֶׁל זְמַן הַזֶּה הָוֵי גִּהוּץ, וְאָסוּר מִדִּינָא אֲפִלּוּ בִּכְלֵי פִּשְׁתָּן לְלָבְשָׁן מִיהָא. הַגָּה: *וְאָנוּ נוֹהֲגִין לְהַחְמִיר בְּכָל זֶה מִתְּחִלַּת רֹאשׁ חֹדֶשׁ (כט) עַד אַחַר הַתַּעֲנִית, אִם לֹא לְצֹרֶךְ מִצְוָה, כְּגוֹן אִשָּׁה הַלּוֹבֶשֶׁת לְבָנִים (ל) מֻתֶּרֶת לְכַבֵּס וְלִלְבֹּשׁ לְבָנִים וּלְהַצִּיעַ תַּחְתֶּיהָ (רוקח (סי׳ שי) ואור זרוע (ח״ב סי׳ תנא)), אֲבָל בְּתִשְׁעָה בְּאָב עַצְמוֹ (יד) לֹא תִּלְבַּשׁ לְבָנִים, (לא) רַק לוֹבֶשֶׁת חָלוּק בָּדוּק וְיָפֶה (הגהות שערי דורא (הלכות נדה סי׳ יז ד״ה אם)). (לב) *וְכֵן (טו) לִכְבוֹד שַׁבָּת לוֹבְשִׁים כְּלֵי פִּשְׁתָּן (טז) (לג) וּמַצִּיעִין לְבָנִים כְּמוֹ בִּשְׁאָר שַׁבָּתוֹת. וְאָסוּר לִתֵּן כֵּלִים לְכוֹבֶסֶת אֵינָהּ יְהוּדִית (יז) [יז] (לד) לְכַבֵּס מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵילָךְ, אֲבָל קֹדֶם רֹאשׁ חֹדֶשׁ מֻתָּר לָתֵת, אַף עַל פִּי שֶׁכּוֹבֶסֶת (לה) אַחַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ (תוספות פרק ד׳ דתענית (ל. ד״ה ותרוייהו) ומהרי״ל (הלכות שבעה עשר בתמוז ות״ב)):

ד [*] (לו) [ק]לְאַחַר הַתַּעֲנִית מֻתָּר לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס (לז) מִיָּד. [ר]וְאִם חָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּיוֹם רִאשׁוֹן אוֹ בְּשַׁבָּת

נ מֵהָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן (שם). ס טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (ח״ג סי׳ תתפא). ע בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב אבי העזרי). פ הָרַב יְהוּדָה בַּר רְאוּבֵן (הובא בב״י ד״ה כתב בארחות חיים). צ נִמּוּקֵי יוֹסֵף (מו״ק יד: ד״ה כל). ק (מִשְׁנָה) [בְּרַיְתָא] תַּעֲנִית כ״ט (ע״ב) וּכְרַבִּי מֵאִיר וּכְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְתַרְוַיְהוּ לְקֻלָּא כְּרָבָא שָׁם (ל.). ר יְרוּשַׁלְמִי (פ״ד ה״ו) כְּתָבוּהָ הָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ב) וְהָרַ״ן (ט: ד״ה ירושלמי).

בַּאֵר הֵיטֵב

(יד) לֹא. אֲבָל בְּמַשְׂאַת בִּנְיָמִין (סי׳ ה) מַשְׁמַע שֶׁמֻּתֶּרֶת לִלְבֹּשׁ לְבָנִים וְכֵן מַשְׁמַע בְּבַ״ח וּבֵית יוֹסֵף סִימָן תקנ״ד (ד״ה ומ״ש ומיהו): (טו) לִכְבוֹד. מַשְׁמַע שֶׁגַּם לִכְבוֹד שַׁבָּת מֻתָּר לְכַבֵּס בְּיוֹם חֲמִישִׁי, וְיֵשׁ לְהָקֵל אִם אֵין לוֹ כֻּתֹּנֶת לְשַׁבָּת, וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי פְּשִׁיטָא דְּשָׁרִי. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) עַיֵּן שָׁם: (טז) וּמַצִּיעִין. עַיֵּן טַ״ז (סק״ד) שֶׁאוֹסֵר לְהַצִּיעַ הַסְּדִינִים בְּשֵׁם רַשַׁ״ל: (יז) לְכַבֵּס. אֲפִלּוּ אָמַר לוֹ לְכַבֵּס אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו). וְעַיֵּן סִימָן תקמ״ג סָעִיף קָטָן ה׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. [וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) צִדֵּד לְהָקֵל בָּזֶה לְכַבֵּס לְאַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב וְיָלִיף מֵחֹל הַמּוֹעֵד אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט״ז לְעִנְיַן הַנּוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְיַיִן עַד שַׁבָּת נַחֲמוּ, שֶׁהַבַּ״ח (ס״י) כָּתַב שֶׁצְּרִיכִים הַתָּרָה וּבְלֹא הַתָּרָה אַף לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס אָסוּר עַד יוֹם חֲמִישִׁי, וּבַאֵר הֵיטֵב הִשְׁמִיט זֶה. וְעַיֵּן שָׁם בְּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁאִם נָהֲגוּ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְיַיִן אֲבָל נָהֲגוּ לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס מֻתָּר לָהֶם, שֶׁאֵין לְחַיֵּב אוֹתָם יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁנָּהֲגוּ. וְגַם כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) דִּלְהַנּוֹהֲגִים אִסּוּר, אַף

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

[יז] לְכַבֵּס. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם (ד״ה ס״ק טו אפילו) עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ד) בְּשֵׁם נֶחְפָּה בַּכֶּסֶף דְּאַף לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בִּפְרִי חָדָשׁ סִימָן תס״ח (סק״א) דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי בִּשְׁאָר אִסּוּרִים דְּרַבָּנָן שָׁרִי, מִשּׁוּם חֻמְרָא דְּתִשְׁעָה בְּאָב נָהֲגוּ לֶאֱסוֹר אֲפִלּוּ לוֹמַר לַכּוֹבֶסֶת שֶׁהִיא תִּקַּח הַבְּגָדִים וּתְכַבְּסֵם. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ח) בְּשֵׁם זֶרַע אֱמֶת (סי׳ עז) שֶׁלָּתֵת לַכּוֹבֶסֶת בִּגְדֵי פִּשְׁתָּן עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁתִּשְׁרֶה אוֹתָם בּוֹ בַּיּוֹם בְּמַיִם וְאַחַר שֶׁנִּכְנַס אָב תִּגְמֹר לְלַבְּנָם עַל יְדֵי מַיִם וְאֵפֶר וּבוֹרִית כַּמִּנְהָג וְהַכֹּל בְּבֵית יִשְׂרָאֵל, אַף עַל גַּב דְּמִדִּינָא יֵשׁ לְהַתִּיר, מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לִזָּהֵר גַּם בָּזֶה לִהְיוֹתוֹ בְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְאִיכָּא מִשּׁוּם מַרְאִית עַיִן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף קָטָן ל״ה: ד [בשו״ע] לְאַחַר הַתַּעֲנִית. עַיֵּן מָגֵן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּאֵין בָּהֶם מִשּׁוּם כִּבּוּס שֶׁלָּהֶם: (כה) אֲבָל אָסוּר לְלָבְשָׁן וְכוּ׳. הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם גִּהֲצָן (לא) אוֹ כִּבְּסָן קֹדֶם שָׁבוּעַ זוֹ: (כו) בֵּין לִלְבֹּשׁ בֵּין לְכַבֵּס וּלְהַנִּיחַ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּנָהֲגוּ לֶאֱסֹר (לב) אֲפִלּוּ לְכַבֵּס וּלְהַנִּיחַ, דְּלִלְבֹּשׁ מִדִּינָא אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי: (כז) דְּכִבּוּס שֶׁלָּנוּ וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַה שֶּׁמּוּכָח בַּגְּמָרָא דְּכִבּוּס שֶׁלָּנוּ מֻתָּר, הַיְנוּ רַק לְשֶׁל בְּנֵי בָּבֶל וְכוּ׳: (כח) קָרֵי לְשֶׁל בְּנֵי בָּבֶל. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וְכֵן אִיתָא בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּפוּס רִאשׁוֹן מֵהַמְחַבֵּר בְּעַצְמוֹ: (כט) עַד אַחַר הַתַּעֲנִית. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא חָלוּק אֶחָד, (לג) יֵשׁ לְהַתִּיר לְכַבֵּס מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ עַד הַשַּׁבָּת: (ל) מֻתֶּרֶת לְכַבֵּס. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (לד) בַּשָּׁבוּעַ שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְּאָב לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ: (לא) רַק לוֹבֶשֶׁת חָלוּק בָּדוּק וְיָפֶה. וְאִם אֵין לָהּ, הִסְכִּימוּ (לה) הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים דְּמֻתֶּרֶת לִלְבֹּשׁ חָלוּק לָבָן, דִּלְצֹרֶךְ מִצְוָה לֹא גָּזְרוּ. וְעַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים דְּמֻתֶּרֶת לִתֵּן לְכוֹבֶסֶת עַכּוּ״ם לְצֹרֶךְ לְבִישַׁת לְבָנִים: (לב) וְכֵן לִכְבוֹד שַׁבָּת לוֹבְשִׁים כְּלֵי פִּשְׁתָּן. הַמְּכֻבָּסִים. וּמַשְׁמַע מִמַּה שֶּׁאָמַר וְכֵן, שֶׁגַּם לִכְבוֹד שַׁבָּת מֻתָּר לְכַבֵּס בְּיוֹם חֲמִישִׁי וְיוֹם שִׁשִּׁי, וּבְדַרְכֵי מֹשֶׁה (סק״ז) מַשְׁמַע שֶׁנָּהֲגוּ בָּזֶה לֶאֱסֹר. אָכֵן אִם אֵין לוֹ כֻּתֹּנֶת לְשַׁבָּת (לו) יֵשׁ לְהָקֵל, וְעַל יְדֵי עַכּוּ״ם פְּשִׁיטָא דְּשָׁרִי. אֲבָל בְּתִסְפֹּרֶת אָסוּר אֲפִלּוּ לִכְבוֹד שַׁבָּת, דִּבְלָאו הָכִי אֵין רְגִילִין לְסַפֵּר בְּכָל שָׁבוּעַ [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד)] וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (לג) וּמַצִּיעִין לְבָנִים וְכוּ׳. הַיְנוּ עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת מֻתָּר לְהַחֲלִיף לְבָנִים, (לז) אֲבָל לְהַחֲלִיף סְדִינִים לְבָנִים נָהֲגוּ דְּאָסוּר: (לד) לְכַבֵּס מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵילָךְ. וַאֲפִלּוּ אָמַר לָהּ לְכַבֵּס אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב גַּם כֵּן אָסוּר מִטַּעַם מִנְהָגָא [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו)]. וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) צִדֵּד לְהָקֵל לִתֵּן לָהּ מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵילָךְ לְכַבֵּס אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב וֶהֱבִיאוֹ הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק טו), וּלְעִנְיַן כְּלֵי פִּשְׁתָּן בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה: (לה) אַחַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ. וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ (לח) אִם תְּכַבֵּס בַּשָּׁבוּעַ שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְּאָב: ד (לו) לְאַחַר הַתַּעֲנִית מֻתָּר לְסַפֵּר וְכוּ׳. וְקַל וָחֹמֶר שֶׁמֻּתָּר בְּבָשָׂר וְיַיִן. וְאוֹתָן הַנּוֹהֲגִין דְּאָסוּר בְּבָשָׂר וְיַיִן עַד שַׁבַּת נַחֲמוּ, (לט) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמִנְהָגָא שֶׁל טָעוּת הוּא וְאֵין צָרִיךְ הַתָּרָה, אֲבָל הַבַּ״ח (ס״י) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) הִסְכִּימוּ דְּצָרִיךְ הַתָּרָה, וּבְעוֹד שֶׁלֹּא הִתִּירוּ, אֲסוּרִין גַּם כֵּן לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס עַד יוֹם חֲמִישִׁי מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בְּעִנְיָן זֶה: (לז) מִיָּד. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקנ״ח בָּאַחֲרוֹנִים

בֵּאוּר הֲלָכָה

מִכְּלֵי פִּשְׁתָּן הַקְּרוֹבִים לַבָּשָׂר:

* שֶׁהֲרֵי יֵשׁ מִי שֶׁכָּתַב וְכוּ׳. לְפִי טַעַם זֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּכִבּוּס שֶׁל כְּלֵי פִּשְׁתָּן, דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ כְּלֵי פִּשְׁתָּן אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם גִּהוּץ, דַּוְקָא גִּהוּץ לֵית בְּהוּ, אֲבָל כִּבּוּס שַׁיָּךְ בְּהוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפִי שִׁיטַת רַבֵּנוּ יְהוּדָא בַּר רְאוּבֵן (הובא בב״י ד״ה כתב בארחות חיים), וְכֵיוָן דְּכָל הָאֲרָצוֹת שָׁווֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְבַד מִבָּבֶל, נִמְצָא דְּכִבּוּס אָסוּר בְּכָל מָקוֹם אֲפִלּוּ בְּפִשְׁתָּן, כֵּן אִיתָא בְּרַ״ן (ט: ד״ה גרסי׳) בְּהֶדְיָא. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְעוֹד יֵשׁ מִי שֶׁפֵּרֵשׁ, טַעַם זֶה הוּא רַק לְעוֹרֵר לָנוּ דְּכִבּוּס שֶׁלָּנוּ הָוֵי כְּגִהוּץ, וְאִם כֵּן אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדִּינָא בִּכְלֵי צֶמֶר אַף לְהַנִּיחַ. וּמַה שֶּׁסִּיֵּם עוֹד אֲפִלּוּ בִּכְלֵי פִּשְׁתָּן לְלָבְשָׁן מִיהָא, עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א (ד״ה ונהגו) שֶׁמַּתְמִיהַּ דִּלְלָבְשָׁן בְּוַדַּאי אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא מִדִּינָא, וְכָל מַה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר וְנָהֲגוּ וְכוּ׳ הוּא רַק לְעוֹרֵר לָנוּ דְּאַף לְהַנִּיחַ אָסוּר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֶפְשָׁר שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר וַאֲפִלּוּ וְכוּ׳, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּאֲפִלּוּ בִּכְלֵי פִּשְׁתָּן שֶׁאֵין לָנוּ לֶאֱסֹר לְפִי טַעַם הַשֵּׁנִי הַזֶּה, עַל כָּל פָּנִים לְלָבְשָׁן בְּוַדַּאי אָסוּר מִדִּינָא:

* וְאָנוּ נוֹהֲגִין לְהַחְמִיר בְּכָל זֶה וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּכָל הָאָמוּר לְעֵיל בִּתְחִלַּת הַסָּעִיף, לְבַד מִי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא חָלוּק אֶחָד בָּזֶה יֵשׁ לְהָקֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) [חַיֵּי אָדָם (כלל קלג סי״ב)], וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּפִתְחֵי עוֹלָם (ס״ק טז) מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ עַד הַתַּעֲנִית מֻתָּר בָּזֶה, טָעוּת סוֹפֵר הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר עַד הַשַּׁבָּת:

* וְכֵן לִכְבוֹד שַׁבָּת וכו׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שֶׁכָּתַבְנוּ לְעִנְיַן תִּסְפֹּרֶת דְּאָסוּר, וְהִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) הֵבִיא זֶה בְּשֵׁם הַגָּהַת אָשֵׁרִ״י (תענית פ״ד סי׳ ב) וְהוּא הֵבִיא זֶה מֵאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ תיד), וְעִיַּנְתִּי בְּאוֹר זָרוּעַ בְּהִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם, וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. פֵּרוּשׁ, מֻתָּרִין לְכַבֵּס וְלִלְבֹּשׁ בְּשַׁבָּת, אֲבָל לְסַפֵּר בַּחֲמִישִׁי אָסוּר, כִּדְאָמַר בַּיְרוּשַׁלְמִי (תענית פ״ד ה״ו), וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב הַמְנוּנָא אָמַר לְתִסְפֹּרֶת חָיֵשׁ בָּהּ. פֵּרוּשׁ, שֶׁאָסוּר לְסַפֵּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהִנֵּה הַמְעַיֵּן בַּיְרוּשַׁלְמִי גּוּפָא לְפָנֵינוּ הַגִּרְסָא, לְתִסְפֹּרֶת הוּשְׁבָה, וְאַף לְפִי גִּרְסָתוֹ גַּם כֵּן אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּכַוָּנַת הַיְרוּשַׁלְמִי לְהַחְמִיר, כִּי לְפִי הָעִנְיָן מוּכָח שָׁם לְהֶפֶךְ דְּתִסְפֹּרֶת מֻתָּר בַּחֲמִישִׁי בַּשַּׁבָּת, וְצָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד״ה מג״א סקי״ד) שֶׁהֵבִיא גַּם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לא) הַגְּרָ״א וְכֵן אִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש וכיבוס): (לב) הַגְּרָ״א (ד״ה ונהגו): (לג) אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (לד) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ו): (לה) עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) וּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יג). וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ״א בְּטַ״ז (סק״ב) לְעִנְיַן אֲבֵלוּת שֶׁאֵין לָהּ לִרְחֹץ כָּל גּוּפָהּ לִלְבִישַׁת הַלִּבּוּן אֶלָּא תִּרְחַץ פָּנֶיהָ שֶׁל מַטָּה לְבַד, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן תִּשְׁעָה בְּאָב [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס״ק יג)]: (לו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קלג סי״ג): (לז) טַ״ז (סק״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם רַשַׁ״ל: (לח) כֵּן מַשְׁמַע מִבֵּאוּר הַגְּרָ״א (ד״ה אבל קודם) וְכֵן כָּתַב בְּדַמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר (ס״ק כד): ד (לט) רַשַׁ״ל בִּתְשׁוּבָה (סי׳ נד):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah